

การอนุรักษ์ดินและน้ำ

ลดการชะพา
คาร์บอนหน้าดิน
ลดภาวะโลกร้อน

มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

สามารถนำมาใช้เป็นแผนป้องกันและบรรเทาภาวะโลกร้อนได้แนวทางหนึ่ง เนื่องจากการจัดการระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างถูกต้องเหมาะสมจะสามารถช่วยรักษาน้ำป่าและปริมาณคาร์บอนในดินไม่ให้ไหลไปกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ดังนั้น กรมพัฒนาที่ดินจึงวางมาตรการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เป็นเสมือนตัวกันชนให้น้ำไหลจากต้นน้ำลงสู่ปลายน้ำช้าลงเพื่อลดการสูญเสียหน้าดินและคาร์บอนในดินควบคู่กับรณรงค์งดเผาเศษพืชโดยไม่ไถพรวนแทนในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน โดยเบื้องต้นได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายดำเนินการใน 9 ลุ่มน้ำ รวมเนื้อที่ 18.6 ล้านไร่ หลังจากนั้นจึง

ขยายพื้นที่ครอบคลุมเป็น 71.02 ล้านไร่ทั่วประเทศ ซึ่งภายในปี 2551 จะสามารถ ลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตรกรรมได้ตรงเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ ลดการปลดปล่อยก๊าซสาเหตุของโลกร้อนอย่างน้อย 10% หรือ 5.8 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อปี

และเชื่อมั่นว่าจะสามารถป้องกันปัญหาที่จะตามมาอีกมากมาย ทั้งเรื่องน้ำท่วม แผ่นดินถล่มและความแห้งแล้งซ้ำซากที่อาจเกิดจากผลกระทบภาวะโลกร้อนได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยสามารถเก็บกักน้ำได้เพียง 50,000 ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี จากฝนที่ตกลงมา 800,000 ลูกบาศก์เมตร/ปี

หายลงทะเลประมาณ 600,000 ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี โดยที่เราเก็บกักไม่ได้ ทำให้เหลือน้ำต้นทุนเพียง 200,000 ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี

ดังนั้น การใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำแบบเต็มรูปแบบ ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 รวมเนื้อที่ 24.6 ล้านไร่ทั่วประเทศ เพื่อชะลอความเร็วของน้ำให้สามารถกักเก็บน้ำต้นทุนไว้ให้ได้มากที่สุด

ตลอดจนลดการสูญเสียหน้าดินจากพื้นที่เป้าหมาย 25 ลุ่มน้ำหลัก 255 ลุ่มน้ำสาขา เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรม 131 ล้านไร่ น่าจะเป็นทางออกและคอยช่วยบรรเทาภาวะโลกร้อน ที่กรมพัฒนาที่ดินจะเร่งรัดการปรับมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างเหมาะสมในระยะยาว

การอนุรักษ์ดินและน้ำ หมายถึง การใช้
ทรัพยากรดินและน้ำอย่างเหมาะสมด้วย
วิธีการที่ชาญฉลาด คุ่มค่า เกิดประโยชน์
สูงสุด และมีความยั่งยืน การนำมาตรการ
อนุรักษ์ดินและน้ำมาใช้ก็เพื่อป้องกันและ
รักษาดินไม่ให้ถูกชะล้างพังทลาย ซึ่ง
ปัจจุบัน มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ใช้
กันอยู่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท
คือ มาตรการวิธีกล และมาตรการวิธีพืช

มาตรการวิธีกล ประกอบด้วย

- การไถพรวนและปลูกพืชตาม
แนวระดับ
- การยกร่องตามแนวระดับ
- การทำร่องน้ำไปตามแนวระดับ
- การยกแปลงและขุดร่องตาม
แนวระดับ
- การสร้างคันดิน
- กำแพงหิน
- ถันชะลอกความเร็วของน้ำ

- บ่อน้ำในไร่นา
- ทางระบายน้ำ

มาตรการวิธีพืช ประกอบด้วย

- การปลูกพืชคลุมดิน
- การปลูกพืชปุ๋ยสด
- การปลูกพืชสลับเป็นแถบ
- การปลูกพืชหมุนเวียน
- การปลูกพืชแซม
- การปลูกพืชเหลื่อมฤดู
- การปลูกหญ้าเพื่อบำรุงรักษา
ลูรับน้ำขอบเขา
- การปลูกหญ้าเพื่อบำรุงรักษา
เชิงลาดขั้นบันไดดิน เป็นต้น

ขอรายละเอียดและให้คำแนะนำ

กลุ่มวิจัยและพัฒนาภาคใต้กร้อน
สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

www.lddl.go.th โทรศัพท์ 0-2579-1803

